

Analyse af danskernes bekymringer om drikkevand

B

April 2025

Tænketaiken|**Brundtland**

Hovedindsigter

Danmark står overfor betydelige udfordringer med at sikre rent drikkevand, investeringer i klimatilpasningsløsninger og cybersikkerhed i kritisk infrastruktur. For at håndtere disse udfordringer skal samfundet investere et betydeligt milliardbeløb i infrastrukturen til drikkevand og spildevand de kommende år. En prognose fra DANVA viser et investeringsbehov på ca. 850 milliarder kroner over de næste knap 50 år, hvoraf størstedelen af investeringerne handler om klimatilpasning.

Danske vand- og spildevandsselskaber spiller en nøglerolle i at bidrage til at løse disse samfundsudfordringer. Men hvis de skal få mulighed for at udfolde det potentiale der er, så er det afgørende, at danskerne også bakker op om det, og at de er villige til at betale for det.

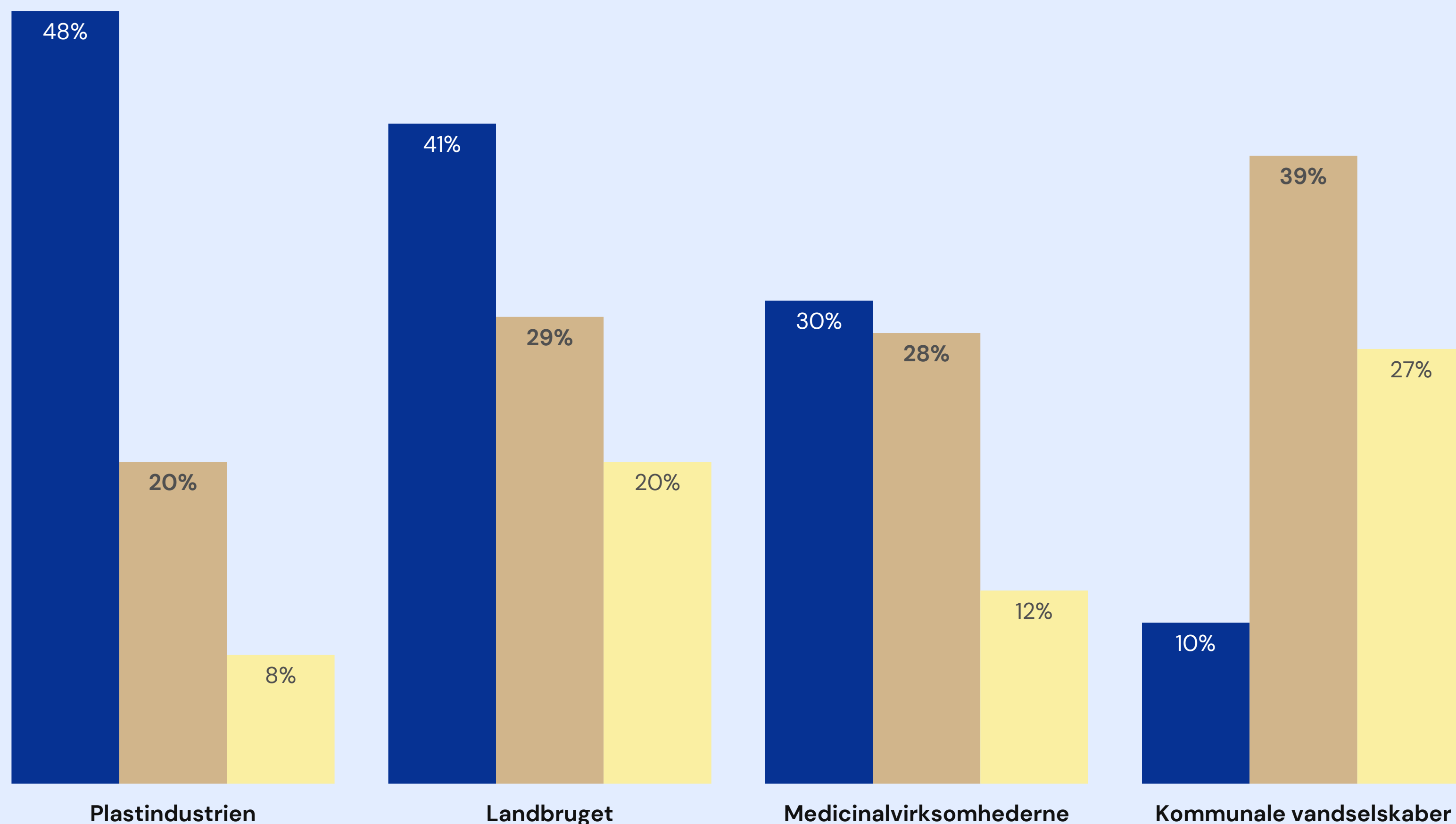
For at få et indblik i dette, har vi spurgt et repræsentativt udsnit af danskerne over 18 år om:

- deres bekymringer om forurenede drikkevand, oversvømmelser og forsyningssikkerhed.
- I hvor høj grad de er enige i behovet for at løse disse problemstillinger, og hvad deres betalingsvillighed er.
- Hvor stor tillid de egentlig har til de offentlige vandselskaber.

Analysens nøgleindsigter:

- Danskerne er i høj grad bekymrede for deres drikkevand. Knap 8 ud af 10 danskere er bekymret for forurening af drikkevandet og hele 48 pct. er i høj eller meget grad bekymret. Danskerne er også villige til at betale betydeligt mere for deres vandregning for at sikre rent drikkevand.
- Også forsyningssikkerhed bekymrer danskerne. Syv ud af ti danskere er bekymret for cyberangreb og sabotage af vores forsyningsinfrastruktur for vand, varme og el. Samtidig mener 88 pct., at politikerne skal opprioritere beskyttelsen af kritisk infrastruktur mod cyberangreb og sabotage.
- Analysen viser samtidig, at oversvømmelser ikke bekymrer danskerne i ligeså udbredt grad som drikkevand og cyberangreb. Det peger på, at danskerne muligvis ikke forstår de udfordringer Danmark står overfor på dette område.
- Danskerne har markant større tillid til de kommunale vandselskaber end plastindustrien, landbruget eller medicinalindustrien. Kun 10 pct. af danskerne oplever 'i mindre grad eller slet ikke' at de kommunale vandselskaber prioriterer beskyttelsen af miljø og natur.

I hvilken grad oplever du, at følgende sektorer arbejder på måder, der prioriterer beskyttelsen af miljø og natur?

n = 1.031

■ I mindre grad eller slet ikke ■ I nogen grad ■ I høj eller meget høj grad

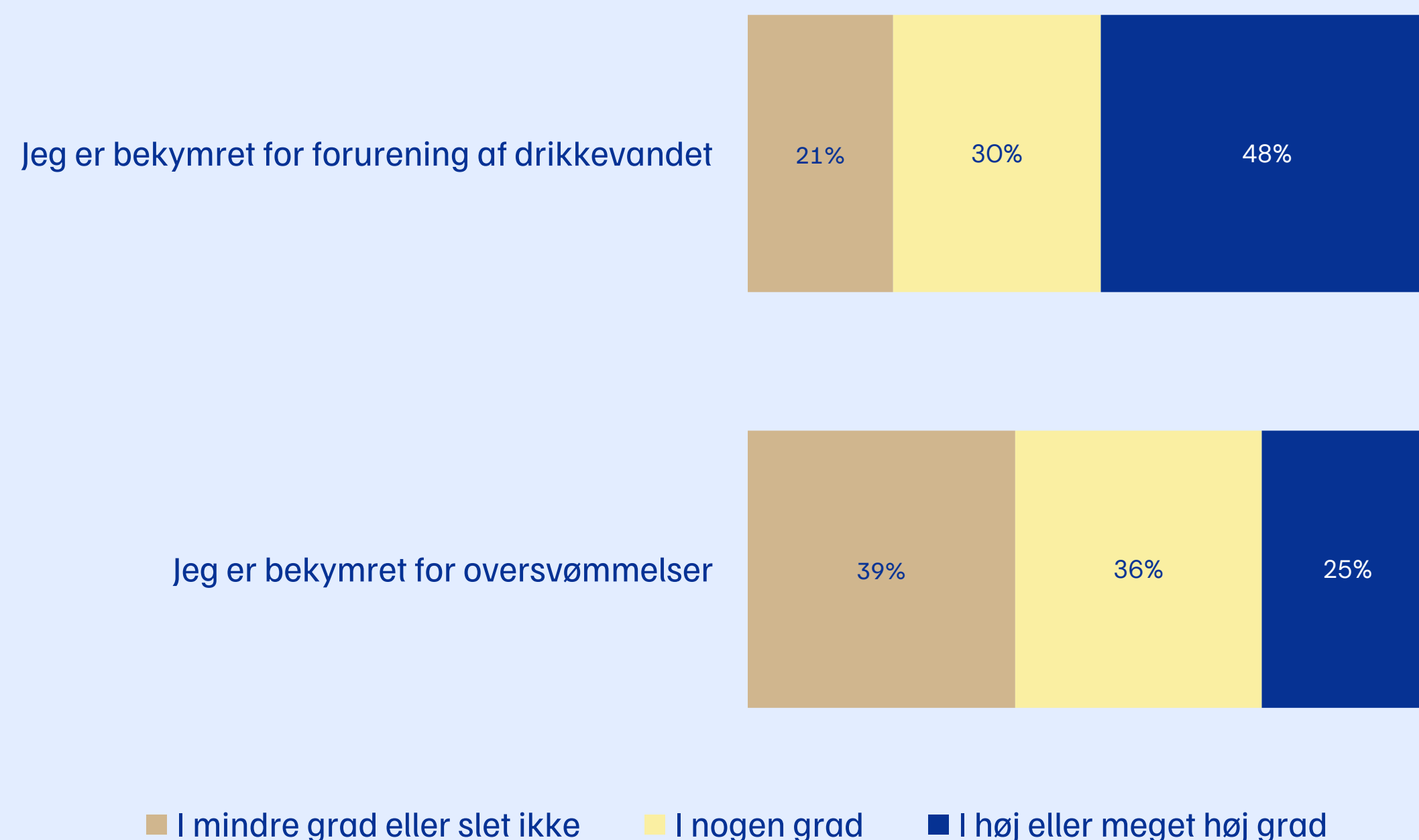
Danskerne oplever, at kommunale vandselskaber prioriterer miljø og natur

Hvem har ansvaret for forurening af vores grundvand og vandmiljø i Danmark? Det er et spørgsmål, der ofte er til debat, og hvor der i den brede offentlighed kan være mange misforståelser og fejlinformationer. Undersøgelser har bl.a. tidligere vist, at knap halvdelen af danskerne fejlagtigt tror, at spildevand fra byerne er den primære årsag til iltsvind.

Det er relevant at undersøge, hvorvidt denne misinformation påvirker danskernes opfattelser af vandselskaberne. Derfor har vi spurgt danskerne om, hvorvidt de oplever, at forskellige sektorer prioriterer beskyttelsen af miljø og natur. Her er det tydeligt, at danskerne har markant større tillid til de kommunale vandselskaber end plastindustrien, landbruget eller medicinalindustrien. Kun 10 pct. af danskerne oplever 'i mindre grad eller slet ikke' at de kommunale vandselskaber prioriterer beskyttelsen af miljø og natur.

Forurening af drikkevand bekymrer

Hvor enig er du i følgende udsagn

n = 1.031

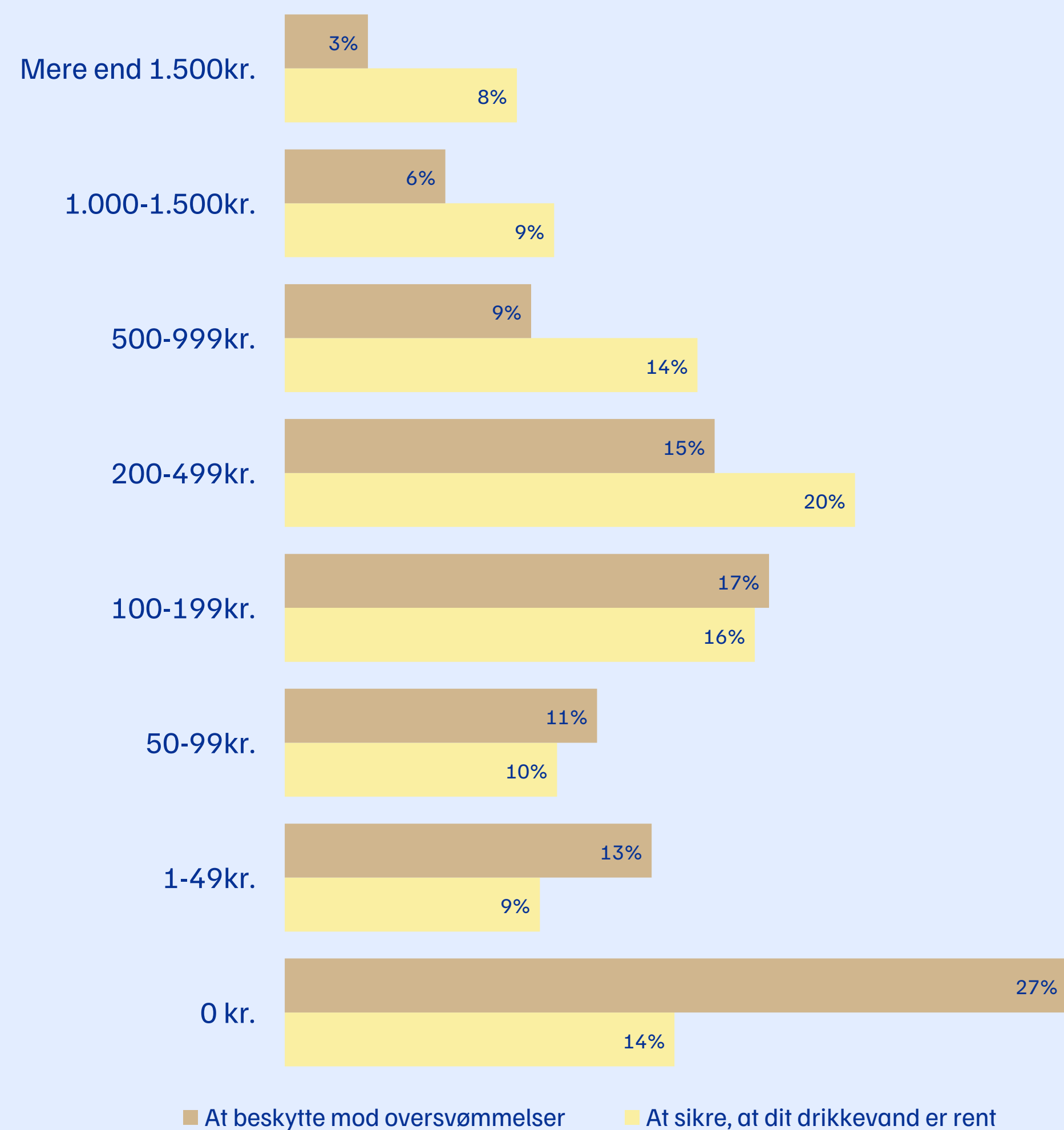
De næste mange år er der behov for årlige tocifrede milliardinvesteringer i vores drikke- og spildevandsanlæg af hensyn til bl.a. klimasikring og beskyttelse af drikkevandet. Derfor har vi undersøgt danskernes bekymringer om oversvømmelser og forurening af drikkevandet.

Danskerne er i høj grad bekymrede for deres drikkevand. Knap 8 ud af 10 danskere er bekymrede for forurening af drikkevandet og hele 48 pct. er 'i høj eller meget høj grad' bekymrede. Kun hver femte dansker (21 pct.) er 'slet ikke eller i mindre grad' bekymret for forurening i drikkevandet.

Billedet ser dog markant anderledes ud, når det kommer til bekymring for oversvømmelser. Næsten fire ud af ti danskere (39 pct.) er 'slet ikke eller i mindre grad' bekymrede for oversvømmelser. Hver fjerde dansker er dog 'i høj eller meget høj grad' bekymret for oversvømmelser.

Forskellen på danskernes bekymringer kan pege på, at danskerne muligvis ikke forstår de udfordringer i forhold til oversvømmelser, som Danmark står overfor.

Hvor meget ekstra er du villig til at betale for vand om året for at sikre rent drikkevand og beskytte mod oversvømmelser?

n = 1.031

Danskerne betalingsvillighed

At rent drikkevand ligger danskerne meget på sinde, bliver også bekræftet, når vi undersøger betalingsvilligheden.

Langt de fleste danskere (86 pct.) er villige til at betale mere for at sikre rent drikkevand, og knap hver tredje dansker (31 pct.) er villig til at betale mere end 500 kroner om året. I gennemsnit er danskerne villige til at betale 448 kroner mere om året for rent drikkevand.¹

Når vi spørger ind til betalingsvilligheden for at beskytte mod oversvømmelser er betalingsvilligheden markant lavere. I alt svarer 73 pct. af danskerne, at de er villige til at betale mere for deres vand for beskyttelse mod oversvømmelse. 18 pct. er villige til at betale over 500 kroner om året, og i gennemsnit er danskerne villige til at betale 267 kroner mere om året for at beskytte mod oversvømmelser.

Fordeler vi den gennemsnitlige betalingsvillighed på alle danskere over 18 år, så giver det en betalingsvillighed på 2,1 milliarder kr. om året for rent drikkevand og 1,3 milliarder kr. om året for klimasikring. Ifølge DANVA's fremskrivninger, er det årlige investeringsbehov på de to områder mellem 15-20 milliarder kr.²

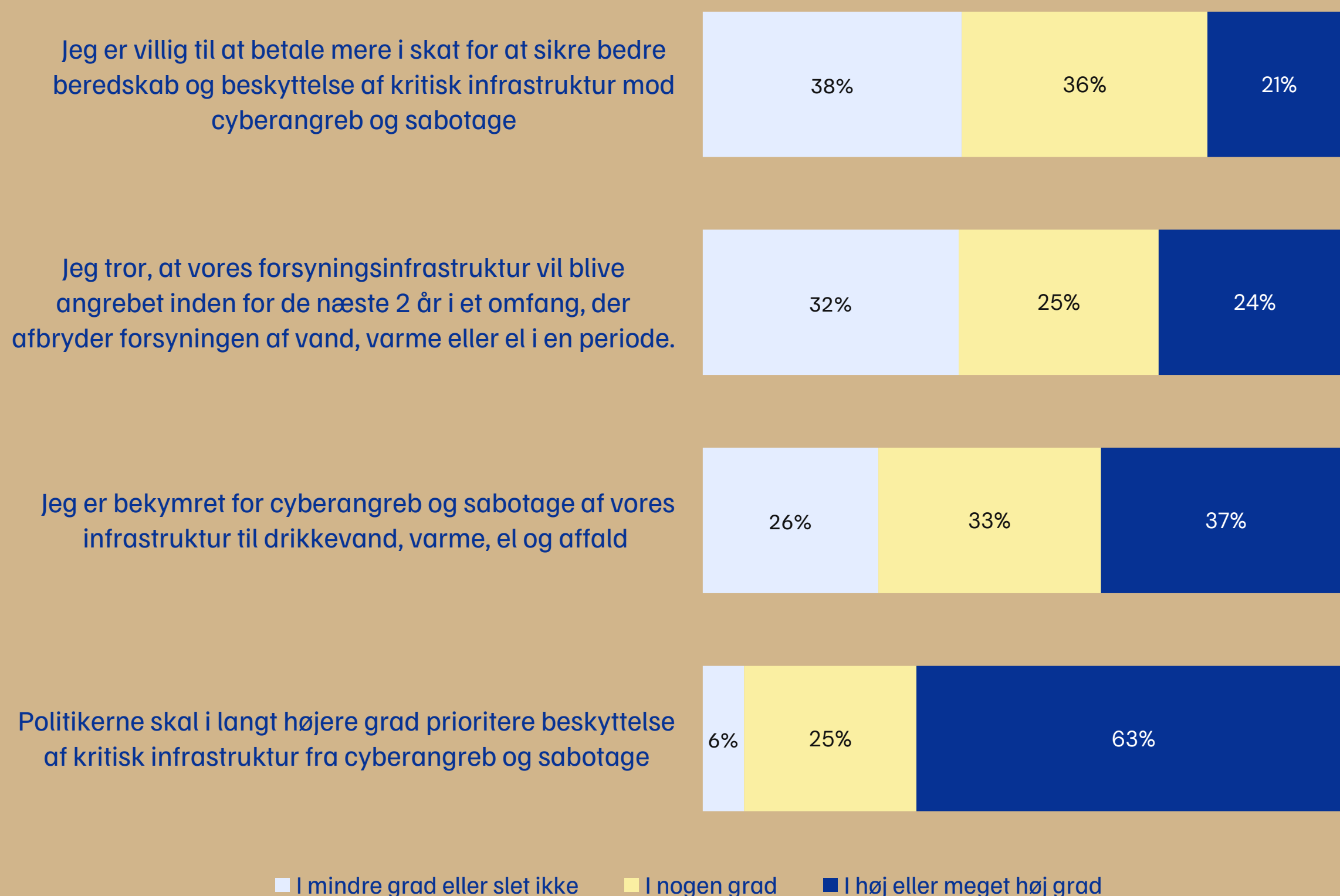
Bekymring for cybersikkerhed

Center for Cybersikkerhed (CFCS) vurderede i januar 2025, at den danske vandsektor står over for en alvorlig cybertrussel, særligt fra cyberkriminalitet, cyberspionage og destruktive angreb. Sektoren er kritisk infrastruktur og kan blive mål for både statsstøttede hackergrupper, cyberaktivister og kriminelle aktører. Vurderingen følger i kølvandet på et cyberangreb i december 2024, hvor hackere forårsagede et vandledningsbrud, der ramte en række husstande. Vi har på baggrund af dette trusselsbillede spurgt danskerne om deres syn på beredskab og sikkerhed i forsyningssektoren.

Mange danskere (70 pct.) er bekymrede for cyberangreb og sabotage af vores infrastruktur til drikkevand, varme, el og affald. Næsten 9 ud af 10 (88 pct.) mener, at politikerne i langt højere grad skal prioritere beskyttelse af kritisk infrastruktur fra cyberangreb og sabotage.

Næste hver anden dansker (49 pct.) tror, at vores forsyning vil blive angrebet og afbrudt inden for de næste 2 år, og 57 pct. er villige til at betale mere i skat for at sikre bedre beredskab og beskyttelse af kritisk infrastruktur.

I hvilken grad er du enig i følgende udsagn om Danmarks infrastruktur for vand, varme, el og affald

n = 1.031

Metode

Tænk tanken Brundtland har foretaget en analyse af danskernes bekymringer om drikkevand, oversvømmelser og risikoen for angreb mod vores forsyningsinfrastruktur samt deres holdning til vandselskaberne og andre aktørers prioritering af miljø og natur. Analysen er gennemført i samarbejde med Voxmeter på et repræsentativt udsnit af danskerne. I alt har 1.031 danskere over 18 år gennemført undersøgelsen.

Dataindsamlingen er gennemført som en webbaseret spørgeskemaundersøgelse i perioden den 14. februar 2025 til 18. februar 2025. Datasættet er vægtet efter køn, alder og religion ift. tal fra Danmarks Statistik.

Tænk tanken Brundtland skal krediteres ved brug af tal fra denne undersøgelse.